

O'QUVCHILARGA TA'LIM VA TARBIYA BERISHDA
“KITOBXON OILA” LOYIHASINING O'RNII

Tursunova Dildoraxon Muzaffarovna
“Ziyo-Zukko umumta'lim maktabi”NTM
Boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya. “Kitobxon oila” loyihasi o'quvchilarning ta'lim natijalarini va axloqiy rivojlanishini yaxshilash uchun oila a'zolari o'rtasida birgalikda o'qish odatlarini rivojlantiradi. Ushbu maqolada bunday tashabbuslarning talabalarning o'quv jarayonlariga va umumiy xarakterini shakllantirishga pedagogik, psixologik va ijtimoiy-madaniy ta'siri o'rganilgan. Bu loyiha orqali ota-ona farzandining sinfdoshlari, yaqin do'stlari kim ekanligidan boxabar bo'lishi, ota-onalar o'zlarining hayotiy tajribalaridan kelib chiqqan holda, kasblari, faoliyatlari bilan bo'lishib yosh avlodga namuna bo'ladilar. Tadqiqot loyihaning savodxonlik, tanqidiy fikrlash va oilaviy munosabatlarni rivojlantirishdagi samaradorligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: kitobxonlik, savodxonlik, ta'lim, pedagogika, oilani jalb qilish, ahyotiy tajriba, axloqiy rivojlanish, tanqidiy fikrlash.

THE ROLE OF THE “KITOBXON OILA” PROJECT IN
THE EDUCATION AND UPBRINGING OF STUDENTS

Tursunova Dildoraxon Muzaffarovna
Primary school teacher of “Ziyo-Zukko general education school” NTM

Annotation. The “Kitobxon Oila” project develops joint reading habits among family members to improve the educational outcomes and moral development of students. This article studies the pedagogical, psychological and socio-cultural impact of such initiatives on the educational processes of students and the formation of a common character. Through this project, parents will be aware of who their child's classmates and close friends are, and parents, based on their life experience, will share their professions and activities and become role models for the younger generation. The study highlights the effectiveness of the project in developing literacy, critical thinking and family relationships.

Keywords: reading, literacy, education, pedagogy, family involvement, meaningful experience, moral development, critical thinking.

O'qish ta'limning asosi bo'lib, bilimlarni egallash, tanqidiy fikrlash va shaxsiy rivojlanish uchun eshik bo'lib xizmat qiladi. So'nggi yillarda o'qituvchilar va siyosatchilar talabalar ta'limida oilani jalb qilish muhimligini ta'kidladilar. Bunday sa'y-harakatlar orasida “Kitobxon oila” loyihasi oilalarda umumiy o'qish tajribasini targ'ib qilish, o'rganish va axloqiy o'sish uchun qulay muhit yaratish bo'yicha noyob tashabbus sifatida ajralib turadi. Ushbu maqola talabalarning ta'lim samaradorligini oshirish va xarakterini rivojlantirishda loyihaning rolini baholashga qaratilgan.

Ushbu tadqiqot sifat va miqdoriy texnikani o'z ichiga olgan aralash usullardan foydalangan:

So'rovnomalar va so'rovnomalar: "Kitobxon oila" loyihasida ishtirok etayotgan o'quvchilar, ota-onalar va o'qituvchilarga ularning tasavvurlari va natijalarini o'lchash uchun tarqatildi.

Intervyular: loyihani amalga oshirish va muammolarni tushunish uchun o'qituvchilar va ota-onalar bilan o'tkaziladi.

Amaliy tadqiqotlar: aloqa va axloqiy rivojlanish kabi sifatli ta'sirlarni tahlil qilish uchun barcha oilalarga qaratilgan.

"Kitobxon oila" loyihasi o'quvchilarni o'qitish va tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega, chunki u rasmiy ta'lim va uyda o'qitish o'rtasidagi farqni ko'paytiradi. Oilalarni o'qish jarayoniga jalb qilish orqali ushbu tashabbus o'quvchilarning savodxonlik ko'nikmalarini, tanqidiy fikrlashni va kitoblarga bo'lgan muhabbatini rivojlantirish uchun qulay muhit yaratadi. Bu loyiha bizga nima beradi:

Oilaviy Rishtalarni Mustahkamlash

- Birgalikda o'qish oila a'zolari o'rtasida mazmunli munosabatlarni rivojlantiradi.

- Ota-onalar farzandining ta'limida faol rol o'ynashga undaydi.

Savodxonlik Ko'nikmalarini Rivojlantirish

- Uyda o'qish uchun izchil ta'sir so'z kuchaytiradi, tushunish o'qish, va ravon so'zlashga undaydi.

- O'quvchilar o'qishni nafaqat oddiy vazifalar, balki zavq bilan o'rganadilar.

Umrbod ta'lim madaniyatini rivojlantirish

- Oilalar uzluksiz ta'limning muhimligini namoyish etib, o'rnak bo'lishadi.

- Qiziquvchanlikni va darsliklardan tashqari bilim izlash odatini targ'ib qiladi.

- Sinf muhokamalarida ishonch va ishtirokni oshiradi.

Madaniy va axloqiy qadriyatlarni rag'batlantirish

- Diqqat bilan tanlangan o'qish materiallari orqali oilalar madaniy an'analar va axloqiy dilemmalarni muhokama qilishlari, o'quvchilarning xarakteri va ijtimoiy ongini shakllantirishlari mumkin.

Hissiy farovonlikni oshirish

- Birgalikda o'qish lahzalari hissiy qo'llab-quvvatlaydi va ifoda uchun xavfsiz joy yaratadi.

- O'quvchilar turli xil belgilar va hikoyalarga duch kelganda empatiyani kuchaytiradi.

Amalga oshirish uchun amaliy qadamlar:

- Maktabga jalb qilish: oilalarni o'qish bo'yicha qo'llanmalar va manbalar bilan ta'minlash.

- Oilaviy o'qish seanslari: oilalar kitob o'qish va muhokama qilish uchun birlashadigan tadbirlarni tashkil qilish.

- Kitob tavsiyalari: yoshga mos va qiziqarli o'qish ro'yxatlarini tuzish.

- Taraqqiyotni kuzatish: taraqqiyotni kuzatish va nishonlash uchun o'qish jurnallari yoki oilaviy o'qish jurnallarini tanishtiring.

Ta'lim strategiyasining bir qismi sifatida "Kitobxon oila" loyihasini o'z ichiga olgan holda, har tomonlama rivojlangan, salohiyatli, tartibli, tarbiyali, dunyoqarashi keng o'quvchilar bo'lib ulg'ayishida asos bo'ladi.

Natijalar "Kitobxon oila" loyihasining yaxlit ta'lim vositasi sifatida

samaradorligini tasdiqlaydi. Tashabbus o'quvchilar ko'rsatkichlariga ijobiy ta'sir ko'rsatsa-da, uning ijtimoiy va hissiy rivojlanishga kengroq ta'siri bir xil darajada e'tiborga loyiqdir. Loyiha intellektual, hissiy va axloqiy o'sishni birlashtirgan ta'limga ko'p o'lchovli yondashuvni rivojlantirib, ta'lim nazariyalarining amaliy qo'llanilishini ta'minlaydi.

Bu loyihadagi o'sishlarni biz "Ziyo-Zukko Umumta'lim maktab"ining har hafta tashkil qilingan "Kitobxon oila" loyihasini namuna qilib ko'rsatishimiz mumkin. Bu loyihaga sinfdagi har bir o'quvchining ota-onasi, bobo-buvilari taklif qilinadi. Bu loyiha orqali ota-onalar o'quvchilarga tarbiyaviy ahamiyatga ega mavzular doirasida suhbatlar olib boradilar yoki o'z kasb va faoliyatlaridan kelib chiqqan holda o'quvchilarda kasblarning turlari, tanishtirilayotgan kasblar haqida har tomonlama ma'lumotlarga ega bo'ladilar. Loyiha yakunida o'z qiziqtirgan savollarini berib, savollarga javob oladilar. Bu loyiha orqali o'quvchilarimiz dunyoqarashi, ta'lim va tarbiyaviy fikrlashidagi o'sish, darslikdan tashqari yangi ma'lumotlarga ega bo'lishi, kitobga o'qishga bo'lgan muhabbat, ota-ona, ustozlari, do'stlari, yaqinlari, vatanini qadriga yetish, shukronalik ruhiyatida ulg'ayishlarini ko'rishimiz mumkin.

Ota-ona esa o'z farzandini yanada yaqindan tanish, farzndining sinfdoshlari, do'stlari bilan suhbat qilish imkoniyatiga egalar. Ularni ta'lim va tarbiyasida o'zlarining hissalarini qo'shish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa

"Kitobxon oila" loyihasi oilani ta'limga jalb qilishning o'zgaruvchan kuchini namoyish etadi, o'quvchilarning salohiyatini yanada oshiradi, ta'lim va tarbiyaviy ahamiyatga ega yangi ma'lumotlar ularni chuqur fikrlashga undaydi.

Ota-onalrning namunaviy ahamiyatga ega kitoblarni o'qib o'quvchilar bilan bo'lishishi ularda kitobxonlik ruhiyatini uyg'otadi. Kitob o'qishga bo'lgan muhabbat ortib boradi. Savodxonlik va hissiy aloqani targ'ib qilish orqali "Kitobxon oila" loyihasi har tomonlama barkamol, zukko, bilimli va tarbiyali shaxslarni tarbiyalash uchun muhim strategiya bo'lib xizmat qiladi.